

Overingeniør Fredrik Carlson (1868-1956)

Naturhistoriska Riksmuseet (NHR) i Stockholm har den absolutt rikholdigste samling av stuffer fra Sulitjelma fra før siste verdenskrig. Særlig mange stuffer inkom fra 1904 til 1919. På de fleste av etikettene fra denne perioden står det ”Gave fra Sulitelma Aktiebolag ved Fredrik Carlson. Hjalmar Sjøgren.” Sjøgren var professor ved NHR 1901-1922. Han reiste visse år i Nord-Norge og samlet inn store antall prøver fra forskjellige forekomster. I Sulitjelma fikk han hver gang store samlinger av Carlson og også enkelte prøver fra andre personer, for eksempel konsul Nils Persson. Årene for Sjøgrens besøk i Sulitjelma kan leses ut fra etikettene: 1904 (47 stuffer), 1907 (28 stuffer), 1912 (33 stuffer), 1914 (32 stuffer) 1919 (107 stuffer). De siste stuffer NHR fikk av Carlson er fra

Overingeniør Fredrik Carlson (1868-1956) med Vasa-ordenen.

1934 og 1935, etter at han som pensjonist flyttet til Stockholm.

Carl Fredrik Carlson ble født i Lerviken ved Filipstad i Värmland 12. desember 1868. Han ble uteksaminert som bergingeniør i Stockholm i 1890. Han var først ansatt i Ødegården apatittgruver i Bamble, hvor han traff Clara Marie Göranson, født 1875 i Glämminge i Sverige. De giftet seg i Skjerstad kirke i Salten 1. april 1899. Han hadde 1.1.1898 blitt ansatt som gruvesjef i Sulitjelma. Han ledet i mange år gruvedriften, mens aktiviteten i Sulitjelma var på sitt høyeste. Han var ansatt fram til 1932, men han drev med oppmålinger noen somre også etter det.

Ekteparet Carlson fikk ei datter, Esther Christine Sofia, 28. januar 1900 og en sønn, Carl Johan Arne, 16. mai 1901. Sønnen druknet på en studiereise til USA 29.april 1947. Esther ble gift 12.1.1923 med bergingeniør Einar Trøften (1891-1963), som også arbeidet i Sulitjelma fra 1918, og de fikk datteren Elin Christine 6.10.1923 og sønnen Per Fredrik 12.1.1929. Elin var sekretær på Geologisk Institutt, NTH i Trond-

heim, i 38 år. Einar gav sin samling Sulitjelmastuffer til instituttet.

Som pensjonist bosatte Carlson seg i Stockholm i 1933. Han døde der 16. oktober 1956, men han ble gravlagt i Sulitjelma. Professor Arne Hofseth skrev en nekrolog om ham i Tidsskrift for kjemi, bergvesen og metallurgi (Hofseth 1957). Carlson var meget godt likt både av fastboende, rallare (som gav ham navnet "Gruv-Kalle") og samer. Han var åpen, ordholden og

pålitelig og en dyktig og grundig fagmann. Han var friluftsmann og hadde botanikk som hobby. I 1930 fant han i Porsanger den lille planten *Pedicularis lapponica*, var. *Carlsoni*. Han fant en rekke mineralogiske sjeldenheter som han skjenket til vitenskapelige institusjoner og samlinger, men storparten gikk til Naturhistoriska Riksmuseet. Han var ridder av den svenske Vasa-ordenen.